

**OPUSTIL NÁS DLHOROČNÝ ČLEN NAŠEJ
REDAKČNEJ RADY MUDr. KAREL HAMPL, CSc.
(* 4. 1. 1929 † 2. 4. 2011)**

Karel Hampl sa narodil 4. januára 1929. Študoval na LF UK Praha, v roku 1953 promoval. Rok 1953 bol celkom iste zlý rok, doznievali politické procesy, zomrel jeden vzdialený generalissimus a jeden robotnícky prezident). Špecializoval sa po promóci: vnútorné lekárstvo 1958, všeobecné lekárstvo 1978, alkoholizmus a iné toxikománie, 1981. Vedeckú hodnosť kandidáta lekárskeho vied (CSc.) získal v roku 1988. Svoju všestrannú erudíciu doplnil výcvikom v skupinovej psychoterapii v rokoch 1981 – 1983.

MUDr. Hampl bol reprezentantom staršej, donedávna aktívnej generácie českých adiktológov. Má za sebou prax v odbore v úctyhodnej nepretržitej práci 58 rokov. Bol vždy dušou ambulantný lekár, praktik, adiktológ a patrilo mu k popredným odborníkom v adiktológii v Československu a v Česku. Od roku 1954 pracoval ako praktický lekár, od roku 1963 viedol ambulanciu pre alkoholizmus a drogy v Mělníku až do svojej smrti. Mal široký okruh pacientov. Istý čas bol aj krajským odborníkom pre oblasť závislostí.

V 90. rokoch, už ako šesťdesiatnik, prejavil aj svoj medzinárodný rozmer. Absolvoval kurzy, ktoré usporiadala Svetová zdravotnícka organizácia – drogová politika 1992, drogová epidemiológia 1993. Zahraničné skúsenosti získal aj na pobytoch v Ríme v r. 1992 v oblasti znižovania dopytu a drogovej epidemiológie, v r. 1995 vo Švajčiarsku sa oboznamoval s problematikou heroínu, v r. 1999 sa v Holandsku zameril na organizáciu zariadení pre drogových pacientov.

Svoje znalosti využil okrem iného ako expert pre drogovú epidemiológiu v Rade Európy (pracovná skupina Pompidou Group, 1993), ako člen Národnej komisie HIV/AIDS od 1993, člen viacerých iných komisií MZ ČR a od r. 1997 ako konzultant MZ ČR. V rokoch 1990 – 2002 bol predsedom Sekcie AT Psychiatrickej spoločnosti ČLS, členom výboru SNN a ďalších odborných spoločností. Pôsobil tiež ako člen akreditačnej komisie MZ a člen skúšobnej komisie pre atestačné skúšky.

S doktorom Hamplom ma spájali aj osobné vzťahy a skúsenosti, keď sme obaja boli predsedovia príslušných sekcií psychiatrických spoločností (on českej a ja slovenskej). Organizovali sme spoločné schôdze, konferencie. Nikdy nebol problém v tom, na čom sme sa dohodli. Treba povedať, že išlo o akcie, ktoré v tých časoch ani skromne nezaštítali žiadne farmaceutické firmy a všetko stálo na nás. Na Karla sa dalo vždy plne spoľahnúť. Snažil sa, aby podujatia AT mali vždy zásadný medicínsky rozmer, i keď, samozrejme, uznával, že závislosti majú dimenziu aj psychologickú a sociálnu. Dost kriticky sa díval na neskorší vývoj, na vnášanie nemedicínskych (ba dokonca parapsychologických) tendencií do odboru.

Dr. Hampl sa zaoberal odborne predovšetkým nealkoholovými závislosťami (analgetiká, nikotín, prchavé látky). V r. 1984 popísal závislosť na preparáte Alnagon ako závislosť morfínového typu. Poukázal na možnosť užívania Alnagonu intravenózne (1985). Viackrát upozorňoval na stále existujúce zneužívanie prchavých látok.

Jeho publikačná činnosť je úctyhodná. Celkový počet jeho publikácií presiahol počet 150 (pričom nešlo o akademicky afilovaného pracovníka!). Publikoval predovšetkým odborné práce v Protialkoholickom obzore, neskôr v Alkoholizme a drogovej závislosti. Prvé práce, ktoré publikoval v Protialkoholickom obzore, sa zaoberali liečbou alkoholizmu metronidazolom (1977) a metabolickými poruchami pri alkoholizme (1978). Publikoval však aj v iných odborných periodikách v Českej a slovenskej psychiatrii, v Praktickom lekári a inde. Zaslúžene sa stal členom redakčnej rady časopisu Alkoholizmus a drogové závislosti (v roku 1993) a prispieval k odbornej medicínskej profilácii tohto periodika, v čase keď iní už pomýšľajú na dôchodok. Karel vstúpil do redakčnej rady ako 64-ročný. Tam zverejnil v r. 1995 originálnu metódu liečby závislých na metamfetamíne centrofenoxínom. Podieľal sa takisto na českých štandardách liečby závislostí.

Dovolím si odcitovať doc. Kalinu, ktorý na záver laudácie pri príležitosti Ceny Adiktologie uviedol:

„Dr. Hampl je pro nás vedoucím, který se nebojí diskusí, nechá nás projevit své názory a nebojí se říct svůj vlastní kdykoli a kdekoli. Být lékařem a nezapomenout naslouchat lidem je pro výkon této profese bytostně důležité a Dr. Hampl nám všem (pacientům i svým kolegům a podřízeným) opravdu naslouchá. Děkuje.“

Myslím, že k tomu netreba viac dodávať. Môžeme len lutovať, že Dr. Hampl už nebude počuť svojich kolegov a pacientov a, samozrejme, že

ani my jeho. Zomrel 2. 4. 2011 ako 82-ročný v plnej pracovnej aktivite. Ostáva však po ňom nezmazateľná stopa.

Dovolím si zvýrazniť „stopu“ citátom z jeho vlastného listu z 1. 8. 1998, v ktorom mi povedal veľa o sebe:

„Došly mi síly v boji s ješitností, blbostí a upřednostňováním zájmů peněz a kšeftu, před zájmem medicínským.“

My, ktorí sme ho poznali, vieme, že síly mu nedošli. Vytrval až do konca.

Malou ilustráciou je aj nasledujúca bibliografia článkov z nášho časopisu. Za posledných 15 rokov publikoval K. Hampl 18 titulov – tematicky sa týkali alkoholizmu, ale aj iných drogových závislostí, diagnostiky ale aj terapie, nechýba ani prevencia alebo protidrogová politika, úžasná šírka záujmov.

Vladimír Novotný

BIBLIOGRAFIA K. HAMPLA V ADZ ZA OSTATNÝCH 15 ROKOV:

- Ethylglukuronid – marker abstinence. ADZ, 45, 2010, 3, s. 177 – 181
Ovlivňování řidičů motorových vozidel návykovými látkami. ADZ, 44, 2009, 3, s. 153 – 162
Orientační testy recentní paměti u kuřáků marihuany. ADZ, 44, 2009, 5, s. 285 – 291
Léčba nebo distribuce drog. ADZ, 43, 2008, 4, s. 245 – 250
Marihuana– nejčastěji užívaná první ilegální droga. ADZ, 42, 2007, 3, s. 173 – 185
Klinické projevy po užití některých návykových látek do 24 hodin po užití. ADZ, 41, 2006, 5, s. 283 – 292
Virová hepatitída typu C u injekčných užívateľů drog. ADZ, 39, 2004, 2, s. 75 – 81
Změny osobnosti uživatele návykových látek. ADZ, 38, 2003, 4-5, s. 247 – 252
Infekční komplikace u uživatelů drog, ADZ, 36, 2001, 3, s. 177 – 181
Rituální složka závislosti, ADZ, 36, 2001, 4-5, s. 269 – 272
Vliv věku na užívání návykových látek, ADZ, 35, 2000, 1, s. 33 – 40
Substituční léčba metadonem ako prevence HIV/AIDS, ADZ, 35, 2000, 2, s. 105 – 109
Substituční léčba závislých na psychotropných látkách. ADZ, 34, 1999, 1, s. 33 – 38
Užívání drog a HIV/AIDS v České republice, ADZ, 31, 1996-2, s. 103 – 108
Docent MUDr. J. Skála, CSc., nestor československé alkoholologie. ADZ, 31, 1996, 3-4, s. 129 – 133
Etika prevence zneužívání drog. ADZ, 31, 1996, 3-4, s. 175 – 181
Koncepce detoxifikačních jednotek a jejich vybudování ADZ, 30, 1995, 1, s. 41 – 46
Dopravní nehody pod vlivem alkoholu v České republice, (spolu s J. Tesaříkom, J. Hajným), ADZ, 30, 1995, 3, s. 127 – 131